

بسال ۱۱۶۱ تسخه در تملک محمد باقرین حاج محمد بدیع
بوده و بسال ۱۳۰۴ وارد کتابخانه حاج فرهاد میرزا معتمد الدوله
و بسال ۱۳۰۶ از جمعی بانو امنیه اقدس بکتابخانه منتقل شده است.

(۷۰۴)

هجره

باندازه ۲۱۰ x ۳۲۵ - جلد تیماج ماشی حاشیه سنگنه مذهب
جدید - کاشی سمرقندی جدول زرین - عنوانها بزرگ - در هر صفحه
دولچکی مذهب مرصع - دوسر لوح برفصل ، سه مذهب مرصع در متن
و دو تا در حاشیه که در کتیبه های متن « بسعه ۱ و حاشیه
« الله ولاسواه » بخط کوفی تزئینی بسفیداب نوشته شده - پشت صفحه
اول در ترنج مذهب مرصعی بخط رفیع خوش بزر تحریر شاد نوشته
شده است : « هذا دیوان سیف اسفرنگی رحمة الله رحمة واسعة . برسم
خزانه السلطان الاعظم مالک الرقاب الامه مولا ملوک العرب والعجم
السلطان ابن السلطان سلطان محمد خان بز سدقان براند خان خلدات الله
ملکه وابد دولتی و سلطنته آمین » و در پشت صفحه اول دیوان ظهیر ،
ترنج دیگری بهمان سنوا است که عبارت میان ترنج را معهود کرده اند
ولی معلوم است که مطالب آن مشابه عبارات ترنج اول است - ۳۲
صفحه ، هر صفحه ۳۹ سطر ، هر سطر یک بیت ، ۱۱ مسمر در متن
و ۱۲ بیت در ۲۴ مصراع در حاشیه - خط ثعلب کاتب خفی خوش
رقم کمال ثانی - تاریخ تحریر سال ۸۶۶ ، شماره ۳۶۶ مجموعه
مشمول

سیف‌الدین اسفرتکنی

شامل : قصاید - مقطعات - رباعیات که به دو قطعه دیگر تمام

میشود :

آغاز :

« شب جو بردار دحجاب از هودج اسرار من

خفته گیرد صبح را چشم دل بیدار من »

پایان :

« از حشم زن و مرد بوقت نگرستن

آبستن مردم شود و هیچ نزاید

تمام شد دیوان افصح المتقدمین و املح المناخرین مولانا

سیف‌الدین اسفرتکنی طاب الله ثراه وجعل الجنة منواه در تاریخ سنه

ست و ستین و ثمانمائة ، سعه العبد الفقیر الحقیر الی الله الربانی عبده

کمال ثانی احسن الله عواقبه .

الخط یبقی زماناً فی الکتاب و صاحب الخط تراباً فی التراب »

۲ = دیوان

ظهیرالدین فاریابی

شامل : قصاید - مقطعات - رباعیات

آغاز :

« زلف سرمستش چو در مجلس پریشانی کند

جان اگر جان در نیندازد گرانجانی کند »

پایان :

« اکنون چو برون نهاد از دایره پای

بگذارم تا سرش بدیوار آید

سال ۱۲۸۲ از عرض ناصرالدین شاه گذشته و پشت صفحه اول

مهر او هست .

(۷۰۰)

باندازه ۱۸۵ × ۳۰۰ - جلد تیماج سرخ یترنج و نیمترنج و سر
ترنج منگنه مذهب جدید - کاغذ بغدادی الوان نیمه های جدول
زرین و نیمه ای ساده - جای عنوانها بیاض - دوسرلوح مذهب خوش -
۳۸۵ صفحه ، هر صفحه ۳ سطر ، هر سطر دو بیت ۱۳۷ سلیتمتر -
خط نستعلیق تحریر کتابت متوسط - رقم شمس الدین سیستانی - بدون
تاریخ (قرن ۱۱) .
مجموعه مشتمل است بر :

سیف اسفر نمی

شامل : قصاید و مقطعات - رباعیات .

آغاز :

« شب چو بردارد تقاب از هودج اسرار من

خفته گهر صبح را آه دل بیدار من »

پایان :

گوساله سامریست زان گاو نژاد

گوننده بی زبان و حیوان جماد »

۲ - دیوان

کمال‌الدین اسمعیل اصفهانی

شامل : قصاید - غزلیات - برکیات - مقطعات - رباعیات

آغاز :

« ای صفات تو بمانها را زبان انداخته

عزت ذات نعمت را در گمان انداخته »

بایان :

« انبان دروغ را زیر زیرکسی ناس مسکوم گرسنه راسرکنی »

۳ - دیوان

شیخ فیضی دکنی

شامل : قصاید - غزلیات (بر سب) - مقطعات - رباعیات .

آغاز :

« یا ازلی الظهور یا ابدی الخفا نورک فوق النظر حسک فوق الساء »

بایان :

« آن جسم زانصاف سهرست سرا کس ره ندهد بحسب بی انصافان

الفقر مسمی الدین سبسانی . بانمام رسد در بلاد من ،

در سزار مسخ ساولی »

در حدود سال ۱۲۶۹ در مملکت سلیمان بن ساه رخ نامی بوده

بعدها هنگام ولعهدی مظفرالدین ساه باو نقدیم سده و سهر او در

حاصله صفحه اول هست .

(۷۰۶)

مجموعه

با اندازه ، ۱۹ × ۳۱۷ - جلد سماج بغدادی سرخ پترنج و سرترنج
گوسه برده صوبی بود سرمدای گل برجسته مذهب، اندرون تیماج
ساسی برنج و سر ترنج و جدول مذهب - کاغذ قطعه بره نیایی
جدول و کیند زرس . من معراها سسه حلکاری - عنوانها در سر
سخنهای مذهب مرصع عالی سنگری روی من زر - دو صفحه اول
و دو صفحه در سانه من و حاسه من سطور طلا اندازی بنقس ، حاسیه
من سطور طلا اندازی منس ، حاسیه بویه اندازی مذهب عالی -
دو سر لوح مزدوج مذهب مرصع مسار که در کسه هر یک عنوان
سرخ روی من زر نویسه سده است - ۹۲ صفحه ، هر صفحه ۱۴
سطر ، هر سطر تک بیت ۸۴ سطر - خط نستعلیق سه دو دانگ
عالی - بخط میرزا فتحعلی مجتاهد و سررا محمود حکیم - تاریخ تحریر
سال ۱۲۷۰ .

(شماره ۲۷۰۲)

مجموعه بسمل است بر :

۱ - صیحة الأبرار

جامی

آغاز :

« المنة لله که بخون گر خسته یک خندان خورشید عالم است بسکینه .

نایان :

« عین مقلع حورود رسم کهن قطع کردیم برس نکه سخن

حسب الامر بنندگان ... ایلخانانی ... به تنمیم این کتاب
 مستطاب پرداخته شد. و انا العبد الفقیر محمود المتخلص بحکیم ابن
 مرحوم الوصال طاب الله ثراه ... فی سنه ۱۲۷۰ . «

سنائی

آغاز :

« ابتدای سخن بنام خداست آنکه بی مثل و شبه وی هستاست

پایان :

« ختم این نظم بر سعادت باد رو نقش دم بدم زیادت باد

مهرت پاک جان پاک روا ایلخان صدر راستان و مهان

دید این نامه سنائی را یافت زو بوی آشنائی را
 چونکه بودش ز روزگار قدیم راه و رسم عنایتی بحکیم
 گفت کای در طریق صدق و صفا راست رفتار چون نجوم سما
 معنی این کتاب را بنگر صورتی هم سزای او آور
 باطنش سخته است و سنجیده است زینت ظاهرش پسندیده است
 امر او را بجای آوردم هرچه از دستم آمد آن کردم
 بر هزار و دوست چون هفتاد بفرود این رساله جمع افتاد
 تا جهانست ایلخان باشد خرم و شاد در جهان باشد «

کتابت این نسخه را میرزا فتحعلی مجاب شیرازی شروع کرده
 هنوز است کتاب سبعة الابرار پیاپی نرسیده ، در گذشته است و دنباله
 کتابت آنرا میرزا محمود حکیم گرفته و چنان از شیوه مجاب تقلید کرده
 که تشخیص آن برای اهل فن هم بسیار دشوار است. از صفحه ۱۴۴

از سیبوعه الابرار یک قطعه سی و سه بیته در حاشیه از میرزا احمد وقار
 بخط او و حاکی است که معجب کتابت این کتاب را بیایان نرسانیده
 در گذشته است و محمود حکیم کتابت آنرا ادامه داده و تمام کرده
 است. وقتی کتاب بدست معتمدالدوله فرهاد سیرزا رسید از وقارخواست
 که این مطلب روشن کند و چون اثری از نام معجب در کتاب نبود
 این قطعه را وقار سروده که چند بیت آن اینست :

اوستادی متخلص بمعجب	بود فتحعلی اندر کتاب
اوستادی ز اساتید زمان	بششش از پنج کتابت چوگان
خواست وقتی که بخط ناسی	زیب بدهد بکتاب جاسی

رشته عمر گسستش ایام	زونشد رشته این سبوح تمام
کلک او سیر چو تا اینجا کرد	بر سر بستر و پالین جا کرد

.....
آنکه او بود چو شمس از کتاب	گشت چون شمس تو از تب بمعجب
اوستاد هنر آموز حکیم	که بدو دوست بد از عهد قدیم
نونهال چمن مجد و کمال	زاده حضرت استاد و حال
کرد آهنگ که این سحر حلال	رسد از معجز کلکتس بکمال
زادشد این سیبوعه بگسسته درست	واخرش گشت مطابق ین نخست
کاین دورا سابه بداز یک فلزم	رضی الله تعالی عنهم
لیک در آخر این طرفه کتاب	معجب بود و نهان نام معجب
تا که این ناسه ز اقبال زمان	آمد اندر کف مالار جهان

.....
میر فرهاد لقب خاب عده	عم شه معتمدالدوله نساء

ت با داعی دیرینه وقار	که تو این برده برانداز زگار
-----------------------	-----------------------------

نه ز عدل است درین نغز کتاب اثری هیچ نباشد ز عجب
آنکه او مبدع این نامه است سبحه را زب فزای از خاصه است
از چه او نامش مستور شود و ندرین نامه نه مذکور شود
نام او ساز بتوعی مذکور تا مگر سعی تو گردد بشکور
نسخه متعلق بکتابخانه فرهاد میرزا بوده و در تاریخ سال ۱۲۸۵
بکتابخانه وارد شده است .

(۷۰۷)

باندازه ۱۴ x ۲۲۵ - جلد تیماج سبز ترنج و جدول منگنه
جدید - کاغذ نستعلیق جدول و کمند زرین - دو صفحه اول متن و حاشیه
بین منظور طلا اندازی ، حاشیه مذهب منقش و دو صفحه قسمت دوم
کتاب بین منظور طلا اندازی و بین مصابیح تسمه منقش - دو مروج
مذهب مرصع عالی که در کتیبه هر یک عنوان روی متن زر نوشته
شده است - عنوانها بر کب الوان - پشت صفحه اول و آخر تعامی
مذهب میناسازی متن نقش سرو و گل و بنبل ، حاشیه متن لاجوردی
بوته اندازی مذهب میناسازی عالی و مقابل هر یک از این دو صفحه
یک صفحه کاغذ سفید که همان نقوش مقابل را در آن صفحه تقاعی
کرده زمینه آنرا کاغذ حنائی و ورقه زر نهاده اند - ۱۹۳ صفحه ،
هر صفحه ۱۵ سطر ، هر سطر یک بیت ، ۹ میلیمتر - خط متن شکسته
نستعلیق کتابت جلی و خط عنوانها شکسته نستعلیق نیم دو دانگ خوش
رقم و تاریخ تحریر را محو کرده اند (قرن ۱۲) . (شماره ۱۹۹)
نسخه مشتمل است بر :

۱ - دیوان

ابن یمن فریومدی (محمود بن یمن الدین

طغرائی)

شامل ۶ مقطعات و قصاید :

آغاز :

« تا بدان قامت و بالانظرافتاد مرا پس ملولست دل از سرو و زششاد مرا

پایان :

« گر نکوئی بجای نیک کنی آن نباشد بغیر خرخاری »

۴ - رباعیات

حکیم عمر خیام نیشابوری

آغاز :

« ای در حرم ذات تو عقل آگه نی

وز معصیت و طاعت ما مستغنی »

پایان :

کای سیه هاشمی چرا دوغ ترش

در نسرع حلالست و می تلخ حرام

الله لك السموات والارض .

در زمان ولیعهدی ناصرالدین شاه بدست او آمده و بسال

۱۲۸۲ از عرض کتابخانه گذشته است . بس‌ت صنفه اول مهر ولیعهدی

و بالای صنفه اول مهر سلطنت او هست .

باندازه ۱۷۵ × ۲۵۵ - جلد تیماج ماشی ترنج و نیمترنج
 و سر ترنج و گوشه منگنه - کاغذ اصفهانی دو حاشیه و سه جدول
 مذهب - عنوانها بزر و نیل و شنگرف دو صفحه اول متن و حاشیه
 مذهب مرصع عالی که در متن هفت بیت و در یک حاشیه سه بیت
 و در حاشیه دیگر دوازده بیت نوشته شده و بین سطور طلا اندازی است
 جز دو صفحه مزین ز دل یک سر لوح و نه سرفصل مذهب مرصع عالی
 دارد که در هر یک عنوان هر قسمت بخط رقاع خوش بآب زرنوشته
 شده - ۷۴۲ صفحه ، هر صفحه ۱۶۵ سطر ، هر سطر یک بیت ۶۲ سیلیمتر
 در متن ، ۱۴ بیت در دو حاشیه باریک اول و ۱۷ بیت در حاشیه
 عریض - خط نستعلیق کتابت و کتاب خفی متوسط رقم سلطان علی
 شیرازی - تاریخ تحریر سال ۸۸۴ . (شماره ۱۸۲) .
 میان صفحات ۶۳۵ و ۶۳۶ چند صفحه ساقط است .
 مجموعه مشتمل است بر :

امیر خسرو دهلوی

نامل ؛ نعوت - غزلیات (مرتب) - مقطعات - رباعیات - مفردات
 (در متن) .
 آغاز :

حمد رانم بز زبان الله رب العالمین
 آنکه جان بخشید در قرآن هدی للمتقین

« گر شعر مرا نهند زین پس ناسی

گر وحی نکویند کم از الهامی »

تم الكتاب بعون الملك الوهاب في شهر رمضان المبارك سنة

اربع وثمانين وثمانمائه الهجرية النبوية صلى الله عليه وسلم . كتبه العبد

الضعيف سلطان علي الشيرازي .»

کاتبی نیشابوری (شمس الدین

محمد بن عبدالله)

شامل : قصاید - غزلیات (مرتب) رباعیات - مستزادات -

معنیات - مفردات - مثنوی گلشن ابرار - مثنوی مجمع البحرین یادامستان

ناظر و منظور با مقدمه منوره - ده باب - و سی نامه (فاقد نامه های

از بیست و سوم تا سی ام) - مثنوی دلریا . (در حاشیه عریف تاصفحه

۶۶۸) .

آغاز :

« ای گل آدم پخمرجان مخمر ساخته

خاک ره را کیمیای مهر تو زر ساخته »

نایان :

« مرا فرصتی ده به ختم کلام چگویم دگر چون سخن شد تمام

دمت الدیوان افصح المنکلمین و املح المتأخرین مولانا شمس

الملكه والدین محمد نیشابوری المعروف بکاتبی علیه الرحمة والغفران .»

۲ دیوان

کمال خجندی

شامل : قصاید و غزلیات (مرنب) - مقطعات - رباعیات .
(در حاشیه پاریک طرف لبه کتاب و از صفحه ۶۷۱ تا آخر در هر
حاشیه پاریک) .

آغاز :

« افساح سخن آن به که کنند اهل کمال

به بنای ملک الملک خدای معال »

تابان :

« آنکه در حسن مه خارده بود

دی شنیدم که به لبوست بسی »

ثم الكتاب بعون الملك الوهاب من كلام افضح المحققين سيخ

کمال خجندی علیه الرحمة و الغفران ... »

حافظ شیرازی

شامل : غزلیات (مرنب) و از آخر غزلیات اندکی سافط (

قصاید) از اول اندکی سافط) - مقطعات - رباعیات . در حاشیه
پاریک طرف عطف کتاب) .

آغاز :

« الا یا ایها الساقی ادر کأماً و ناولها

که عشق آسان نمود اول ولی افنادمشکلها »

پایان :

« وان گوش که حلقه کرد در کوش جمال

آویزه در ز نظم حافظ بادش »

تم الكتاب بعون الملك الوهاب من كلام افریح المتكلمين
مولانا شمس الملة والتقوى والدين محمدالحافظ الشيرازى عليه الرحمة
والغفران ... »

نسخه در حدود قرن یازدهم در ترکیه و از ممتلكات حاج
مصطفی صدیقی و در نیمه اول قرن سیزدهم در تملک محمد علی میرزا
دولت‌شاه فرزند فتحعلیشاه بوده و بسال ۱۲۷۲ از عرض ناصرالدین شاه
گذشته است و مهرهای متعدد محمد علی میرزا و مهر ناصرالدین شاه
در پشت صفحه اول هست .

(۷۰۹)

باندازه ۱۶۵ × ۲۴۰ - جلد میسین عنایی برنج و نسبرنج
و گوشه سوخت متن لاجوردی مذهب ، حاشیه ضربی طلاونس .
اندرون کاغذ ابری - صفحه ها متن و حاشیه ، کاغذ سین ختائی ،
حاشیه ختائی دو جدول زرین - عنوانها بقلم زر و الوان - دو سرلوح
و یک سر فصل مذهب مرصع عالی - پشت صفحه اول یک برنج
و سر ترنج مذهب مرصع عالی که عنوانها بخط رفیع بسفیداب در آن
نوشته شده است - سه مجلس مینانور عالی - ۳۷۲ صفحه ، هر صفحه
۱۲ سطر ، هر سطر یک بیت - میلیمتر در متن و ۱۴ بیت در حاشیه
نستعلیق کتابت خوش - بدون رقم - تاریخ تحریر سال ۹۵۴ .
(شماره ۱۲۳۰۵) .

بعضی صفحات وصالی شده و سقطاتی دارد .
مجموعه مشتمل است بر :

۱ = مثنوی خورشید و جمشید

سلمان ساوجی

آغاز :

« آلهی پرده بندار بگشای در گنجینه اسرار بگشای »
بایان :

« باقبال آمد این دفتر بپایان الهی عاقبت محمود گردان »

در تاریخ کتاب و مدح سلطان معزالدين اوبس خان
« پرسم حضرت سلطان عهد شاه اوبس

که عهد سلطنتش باد متصل بدوام

شد این ربیع معانی جمادی الثانی

سنه ثلاثه و سین و صیعمانه تمام »

۲ = دیوان

امیر شاهی سبز واری

نامل : غزلیات (مرتب) - چند قطعه و رباعی (در حاشیه
و قسمت آخر در منن و حاشیه) .

آغاز :

« ای نقش بسنه نام خطت با سرست ما

این حرف تند ز روز ازل سر نوشت ما »

پایان :

« از خواجه سرا بپر که انوس بود

پهلوی چنین گلی چنان ریحانی »

۳ مثنوی مهر و مشتری

عصار تبریزی (حاج محمد)

در حاشیه

آغاز :

« بتام بادشاه عالم عشق که نامش هست نقش خاتم عشق »

پایان :

« بختم انبیا و ختم قرآن که ختم کار ما بر خیر گردان »

تم الكتاب المسمى بمهر و مشتری من تألیف افریح الشعرا
خواجه حاجی محمد العصار علیه الرحمة فی اواسط شهر رمضان المبارک
سنه اربع و خمسين و تسعمائة .

ناد داشتها و مهر هارا بحو کرده اند ققط اثر مهر ناصرالدین سده

در حاشیه هست .

(۷۱۰)

باندازه ۱۳۵ × ۲۰۰ - جلد ساغری مشکی ساده ، اندرون
نیماج حنائی ساده - کاغذ بخارائی نخودی دوجدول زرین - عرض صفحه
یک لچکی بوته مذهب - عنوانها بزر و لاجورد بخط رقاع خوس -
دو صفحه اول متن و حاشیه بین سطور طلا اندازی - پشت صفحه اول

در تریج مذهبی عنوان دیوانها بسفیداب محرر نوشته شده چند ورق
 اول فرسوده و وصالی شده - چهار سر لوح و پنج سر فصل مذهب مرصع
 خوش که در کتیبه هر یک عنوان هر کتاب بسفیداب تحریر دار
 بخط رقا ع خوش روی متن زر نوشته شده است - ۸۶۸ صفحه ، هر
 صفحه ۱ سطر هر سطر یک بیت ۶۲ میلیمتر در متن و ۱۱ بیت
 در حاشیه - خط نستعلیق کتابت تحریر متوسط - بدون رقم - تاریخ
 تحریر سال ۹۶۷ .
 (شماره ۶۵۳)

مجموعه مشتمل است بر :

اهلی شیرازی

شامل مثنویهای نعت - ترکیبات و قصاید تعازی - ترکیبات
 مناقب - غزلیات (مرتب) - مخمسات - مفردات - رباعیات - (در متن)
 آغاز :

« بنام خداوند لوح و قلم رقم »

پایان :

« سرمایه عمر و زندگانی بنماید

شد عمر بیاد و زندگانی بگذشت

تم الكتاب بعون الملك الوهاب ... »

هلالی جغتائی

شامل : غزلیات (مرتب) رباعیات - مثنویات شاه و درویش
 (در متن) .

آغاز :

« ای نور خدا در نظر از روی تو ما را
بگذارد که در روی تو بینیم خدا را »

پایان :

حشر او با رسول کن یارب
این دعا را قبول کن یارب
و الحمد لله رب العالمین . آمین . »

۴ - دیوان

امیر شاهی سبزواری

شامل : غزلیات (مرتب) - مخمسات - یک مثنوی کوتاه -

آغاز :

« لب لبست ز خون جگر بیالده ما دم نخست چنین شد مگر حوالدهما »

پایان :

« ای رغبت در کمال زیبایی
خط و خالت جمال زیبایی »
تمام شد دیوان شاه انوشیروان عادل المتخلص بشاهی در
تاریخ اواخر شهر جمادی الثانی سنه ۹۶۷ - »

۴ = دیوان

فغانی

شامل : قصاید - غزلیات (مرتب) - رباعیات - مقطعات -

مفردات . (در حاشیه)

آغاز :

« ای شده... نام تو عقل گره گشای را
ذکر تو مطلع غزل عشق سخن سرای را »

پایان :

خزان آمد گریبانی برندی چاک خواهم کرد
بمن ده می که پر افشانی چون تالک خواهم کرد
تم الكتاب بعون الملك الوهاب ... »

• دیوان

هانی

شامل : غزلیات (مرتب) - مقطعات (در حاشیه) .

آغاز :

« زهی ز بود تو پروا بود نشان همه
خدایی از نو بود بندگی از آن همه »

پایان :

« زر بدمتش نشان داغ بود که ز دستش نمی رود جایی »

اصفی

شامل : غزلیات (مرتب) - یک رباعی (در حاشیه)

آغاز :

« ساز آباد خدا را دل ویرانی را یامده مهربتان هیچ مسلمانی را »

پایان :

« سالی که نکوست از بهارش پیداست
اسسال طراوت بهارش پیدااست »
تم الكتاب والحمد لله رب العالمین .

ریاضی

شامل : غزلیات (مرتب) - یک قطعه (درحاشیه)

آغاز :

« صنع او آن دم که نقش گنبد افلاک بست
نامه خیرت بیالی طایر ادراک بست

پایان :

« کرد دنیا را عوض با روضه دارالسلام
زان سبب گشته است تاریخ وفات او عوض
تم الكتاب بعون الملك الوهاب »

همایون

شامل : غزلیات (مرتب) - مقدمات - رباعیات (در حاشیه)

آغاز :

« ای ز آتش جلال تو دوزخ زبانه
وز مزرع جمال تو فردوس دانه

پایان :

« ای تازه نهال از کداسی جمنی
کارام دلی دفع غمی جان منی

تم الكتاب الحمد لله رب العالمين «

۹ - دیوان

میر نیازی

سامل : غزلیات (مرتب و نا تمام فقط نا حرم میهم) (در حاشیه

آغاز :

« ای کار ساز بنده و یخشنده گناه دربارگاه عدل نو یکسان گداوشاه

بایان :

« بیکار نیست آه نیازی بهر طرف این نالها ز فرقت جانانه کشم «

نسخه میان ۶۵۵ و ۶۵۶ سقطی دارد .

سال ۱۲۸۳ از عرض ناصرالدین شاه گذسسه و در حاشیه

صفحه اول مهر او هست .

(۷۱۱)

مجموعه

باندازه ۹ x ۱۵۵ - جلد نهماج دولائی ابره نرباکی سجااف
و اندرون مانی ساده - کاغذ محاف دولت آبادی و بغدادی و قطعه
بخارائی جدول زرین - بعضی عنوانها بزرونیل و شنگرف - سرسخنهای
دیوان مانی در میان کتاب تماماً مذهب مرصع خوش - چهار سرلوح
مذهب مرصع عالی و دو سرلوح مذهب لاجوردی ساده خوش - ۵۳۳
صفحه هر صفحه بتفاوت ۱۷ و ۱۳ و ۱۲ مسر ، هر سطر یک بیت
۵۷ میلیمتر - بخطهای مختلف نسعلیق کتابت متوسط - بعضی بدون
رقم و بعضی با رقم محمدعزسی (با فریبی) - تاریخهای تحریر مختلف
۸۹۶ و ۹۵۳ و ۹۴۳ (یا ۹۶۳) . (شماره ۸۰ - ۱۱)

مجموعه یک دست نیست و کاتب‌های متعدد در سنوات مختلف آنرا تونسنه‌اند و کسی آنها را یک قطع کرده و در یک مجلد گرد آورده است. اینک مشتمل است بر :

هاتفی

آغاز :

« این نامه که کرد خامه بنیاد توفیق قبول روزیش باد

بایان :

« کردند ندا ازین کهن دیر کاحسنت احسنت تم بالخیر

تم . ۸۹۶ . »

سلیم (یا سلیمی ، سلطان سلیم خان عثمانی)

شامل : قصائد و مقطعات - غزلیات (مرتب) .

آغاز :

« خدا با ترا زبید این نادرشاهی که هر نادمه را تونست و ناهی »

بایان :

« امیدم آنکه کشد فتح باب رحمت و لطف

رحیم بر دل زار و امید بسۀ من »

نم دیوان سلیم بلست فقیر محمد الشهیر بعزمی [یا بقری ؟]

عفی عنه . »

۴ - دیوان

مانی شیرازی

شامل : غزلیات (مرتب) .

آغاز :

« زهی ز نور تو پیدا شده نشان همه
خدائی از تو بود بندگی از آن همه »

پایان :

« مانی که نام من آمد ز آسمان
دانند اهل فضل که مانی ثانیم »
تمت الكتاب بعون الله الملك وهاب . تحریراً فی جمادی الثانی
سنه ۹۵۳ »

این مانی مشهدی (متوفی سال ۹۲۳) نیست و شیرازی است
که از ملازمان شاه اسمعیل اول صفوی بوده و نسخه دیوان او در
زمان حیات او کتابت شده است که در پشت دیوان او چند بیت از او
نقل کرده و عنوان « مانی سلم الله » باو داده اند .

همایون

شامل : غزلیات (مرتب)

آغاز :

« بی توجائی که شود خاک دل چاک آنجا
تا ابد لاله براید ز دل خاک آنجا »

پایان

« در ره عشق همایون بلب آمد جانم
کاش این قاعده را از تو نیاموخشی »
تمت الكتاب بعون الملك الوهاب .
ورق دوم این جدول از دیوان ساقط است و آنرا وصالی کرده‌اند

۵ - دیوان

صالح

شامل : غزلیات (سرتب)

آغاز:

« ای پدر گاه تو نیاز همه لطف عام تو کار ساز همه »

پایان :

« برخاطرت ز بودن صالح اگر غمی است
خود را چرا خلاص ازین غم نمی کنی »
تم فی ۳ شهر الشوال سنه ۹۴۳ (یا ۹۶۳) .
مجموعه در مملکت عثمانی گرد آمده و تصحیف شده
انتقالی از قصر بلور بکتابخانه .

(۷۱۲)

باندازه ۱۱۳ × ۱۹۷ - جلد میسین مسکی ترنج نیم و ترنج
و گوشه بریده ضربی متن زرین بوته عنایی خوش تریاکی ، اندرون
تیماج جیگری ترنج و گوشه تسیمین ساده - کاغذ بغدادی جدول
زرین متن زرشان غبار - عنوانها بزر تحریر دار - دو صفحه اول

بین سطور طلا اندازی منقش - شش سرلوح مزدوج مذهب لاجوردی
 ترکی خوش که در کتیبه هر یک عنوان هر قسمت بسفیداب تحریر دار
 روی بتن زر نوشته شده است - ۱۶ هـ صفحه ، هر صفحه ۱۳ سطر ،
 هر سطر یک بیت ۸ هـ میلیمتر - خط نستعلیق کتابت خفی متوسط
 ترکی - بدون رقم و تاریخ تحریر (قرن ۱۰) . (شماره ۱۰۱۱۷
 مجموعه مشتمل است بر :

۱ - دیوان

اهلی شیرازی

شامل : غزلیات (مرتب) - سدس - مقطعات - رباعیات
 مفردات .
 آغاز :

« ز شرح درد من خون شد دل خلی بمحفلها
 سخن کز روی درد آید کند تأیید دلها »

پایان :

« بیگانه وار می گذرد آشنای من
 بر من اگر چنین گذرد عمر وای من »

۲ - دیوان

امیر شاهی سبزواری

شامل : غزلیات (مرتب - مقطعات - رباعیات) .
 آغاز :

« ای نقش بسته نام خطت با سرشت ما
 این حرف شد ز روز ازل سر نوشت ما »

پایان :

« یار یگنشت و نبودی سر حال دل ما
گفتم انصاف نه اینست ، هماندم برگشت

هلالی جغتائی

شامل : غزلیات (مرتب) - یکک قطعه و سه رباعی .

آغاز :

« ز اشک لاله گونم تا بخون آغشته منزلها
همه گلهای رسوایی برون بی آید از

پایان :

« شد عمر تمام تا تماسیم هنوز
حید یار بسوختم و خامیم هنوز

اصفی

شامل : غزلیات (مرتب) - رباعیات .

آغاز :

« تا در چمنی بوی تو یابم ز سمنها
چون آب دوم نعره زنان گرد چمنها ،

پایان :

« بر تربت من بجای آب ای ساقی
سیریز سبو سبو شراب ای ساقی